

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Пелагия Терзийска,

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски” в ДВ. Бр. 34 от 22.04.2025 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от участника в конкурса.

Кандидат: В конкурса за доцент, обявен в Държавен вестник, бр. 61/19.07.2024г. и на сайта на Югозападния университет „Неофит Рилски“ за нуждите на катедра „Социална педагогика“, Факултет по педагогика, като единствен кандидат участва **гл. ас. д-р Мирела Кючукова**, преподавател в същата катедра.

Процедурите по хода на конкурса са в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на ЮЗУ „Неофит Рилски”, Благоевград. Кандидатът гл. ас. д-р Мирела Кючукова е изпълнила минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и допълнителните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски”.

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Следвайки избрания път на непрекъснато образование и развитие гл. ас. д-р М. Кючукова придобива значими компетентности за реализирането на високо равнище на преподавателска, проектна, научно-изследователска и публикационна дейност. Освен това отличията и наградите, които получава свидетелстват за нейната активна просветна и социална дейност.

Гл. ас. д-р Кючукова неуморно търси отговори на актуални проблеми в областта на образованието, с акцент върху философия на образованието. Отстоява аргументирано собствените си позиции по разглежданата проблематика.

Научната продукция и дейност на кандидата за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ гл. ас. д-р Мирела Кючукова включва:

Научноизследователска и проектна дейност:

В конкурса за заемане на академична длъжност „доцент“ гл. ас. д-р Мирела Кючукова участва с **21 публикации, както следва:**

- Ххабилитационен труд - монография на тема „Учащите се възрастни (личният опит като образователен ресурс)” (2025) - 168 с.
- Публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ – „Религиозният мироглед в началното училище“ (2024).
- 1 статия (2024 г., на английски език) в съавторство, публикувана в научно издание, реферирано и индексирено в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science) – сп. „Педагогика“, книжка 2, с.156-178.
- 17 статии и доклади публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове, от които 7 в съавторство.
- Публикувано учебно пособие в съавторство, което се използва в училищната мрежа (2020) „Религия – Християнство – Православие“ Учебник за пети клас - 1 бр.

Цитирания. Представената от кандидата справка за цитиранията показва общо 12 цитирания, от които 11 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 1 цитиране - в нереферирано списание с научно рецензиране.

Проектна дейност – участие в международни и национални проекти:

1.Член на екипа на проект „Изследване на възможности за изграждане на методически инструментариум за приложение на съвременни образователни и информационни технологии в преподаването“ финансиран от Фонд „Научни изследвания“, договора КП- 06-М 79\1 от 13 декември 2022 г; 2. Член на екип на COST, CA23120 - Religious Identity, Bullying and Wellbeing at School: A Transnational Collaboration (ORBIT), срок 14.10.2024 до 13.10.2028 г; 3. Член на екип на COST, CA23120 - CA22127 - COllaboratively DEveloped culturallY Appropriate and inclusive Assessment tool for Palliative Care EDUcation (CODE-YAA@PC-

EDU), срок 21.09.2023 до 20.09.27 г.; 4. Работа по проект „Интегрирани мерки за приобщаване и овластяване на ромите в община Благоевград“; 5. Координатор на Международен проект: „Cultural Bridges for Sustainable Regional Development“, спечен от Institute for Orthodox Values and Cultural Development Foundation по Програма за трансгранично сътрудничество между Република България и Република Македония по линия на „Европейско териториално сътрудничество.

Конференции – 7 Международни конференции, от които 3 в чужбина – в Испания, Румъния и Русия.

Членства: 1. 2. Председател на Сдружение за благотворителни и образователни инициативи.

Отличия, награди, сертификати, сред които Награда на Национално представителство на студентските съвети в категория „Носители на просвета“, 2019 г., за активна просветна и социална дейност и справяне с бедността.

Обобщените данни за научната продукция и дейността на кандидата, включително справка за преподаваните дисциплини е ярко доказателство за целенасоченото и мотивирано развитие на д-р Кючукова в ПН 1.2 „Педагогика“ и най-вече в областта на философия на образованието.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция.

Приемам представените от гл. ас. д-р Мирела Кючукова публикации, с които участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“.

В хабилитационния труд авторката издига и мотивира своето виждане за ролята на личния опит при учащите възрастни. Използваният философският подход позволява среща между класическите философски възгледи и съвременните образователни теории, която да създаде среда за интерпретация на ключовата характеристика на възрастните – опитът. Д-р Кючукова разглежда опита като основен двигател, носител на знание и средство за трансформация, като активен конструктор на знание и идентичност, а не просто акумулирана памет. Чрез реализираното емпирично изследване тя доказва идеята, че личният

опит е динамична система и потенциален ресурс за учене и преподаване във висшето училище.

Гл. ас. д-р Мирела Кючукова демонстрира значими умения за критичен теоретичен анализ, както и умения за многопластов анализ на събраните данни. При осъществяването на изследване и последващата интерпретация на резултатите се очертават зависимости и статистически значими връзки. Направените изводи представят теоретичната и практическата ситуация на разглежданата проблематика. Формулираните обобщения и препоръки имат безспорен приложен аспект.

Прегледът на основните трудове на д-р Мирела Кючукова позволява очертаване на основни и актуални проблемни области, на които авторката е посветила своята изследователска активност, а именно:

1. Прилагане на философски подходи в изследване на педагогически и андрагогически явления и процеси:

- Философски проекции на религиозното образование в българското училище.
- Философия на образованието на възрастни.
- Философски подходи към образователната медиация, зависимото поведение, към успешността на учениците.

2. Изследване на технологични предизвикателства на цифровия подход и необходимостта от социална подкрепа за образование и за учене през целия живот:

- Позиции на учащите към използване на изкуствения интелект.
- Роля на доброволчеството за активното остаряване.

3. Съвременни концепции за религиозно образование:

- Ролята на религиозното образование в държавното училище за формиране на автентична светогледна картина на подрастващите.
- Религиозното образование като иновация в съвременното училище.
- Ресурси за съчетаване на религиозно обучение и дигитални технологии.
- Проекции на религиозно образование в обществената сфера и извънучилищните дейности

Представените статии и доклади са посветени на целенасоченото и задълбочено проучване на посочените проблемни области.

Приемам напълно самооценката на научните приноси на кандидата за заемане на академичната длъжност „доцент“. Смятам, че приносите са лично дело и заслуга на кандидата.

III. Критични забележки и препоръки

Нямам критични бележки. Препоръчвам на д-р М. Кючукова да продължи все така всеотдайно и целенасочено своите изследвания в избраната област.

IV. Заключение

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Мирела Кючукова отговарят на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Обемът на представената продукция, оригиналните научни и приложни приноси, високото академично равнище на научна и преподавателска квалификация, както и притежаваните личностни качества са доказателство за готовността на кандидата за участие в обявения конкурс. Доказателство са за прецизността и отговорността, с които кандидатът реализира своята научно-изследователска и преподавателска дейност.

Направената оценка на представените в конкурса материали и научни трудове, анализа на тяхната значимост и очертаните достойнства на кандидата като преподавател, изследовател и уважаван колега в педагогическата общност, както и личните ми впечатления са основание да дам своята положителна оценка и да препоръчам на членовете на Научното жури и ФС при Факултета по педагогика да присъдят на гл. ас. д-р Мирела Кючукова академичната длъжност „доцент“ за нуждите на ЮЗУ „Неофит Рилски“ по област на висше образование 1.2. Педагогика (Философия на образованието).

25.07.2025

Изготвил становището:

Проф. д-р Пелагия Терзийска

OPINION

By Prof. Dr. Pelagia Terziyska,

member of the scientific jury in a competition for the academic position of associate professor, announced by the South-West University "Neofit Rilski" in the State Gazette. No. 34 of 22.04.2025.

Regarding: the scientific, applied science and professional-academic activity and production presented by the participant in the competition

Candidate: In the competition for associate professor, announced in the State Gazette, issue 61/19.07.2024 and on the website of the South-West University "Neofit Rilski" for the needs of the Department of "Social Pedagogy", Faculty of Pedagogy, the only candidate is **Chief Assistant Professor Dr. Mirela Kyuchukova**, a lecturer in the same department.

The procedures for the competition are in accordance with the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (LDASRB) and the Regulations on the Terms and Conditions for Acquiring Scientific Degrees and Holding Academic Positions at the South-West University "Neofit Rilski", Blagoevgrad. The candidate, Chief Assistant Professor Dr. Mirela Kyuchukova, has fulfilled the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of the LDASRB and the additional rules for the development of the academic staff at the South-West University "Neofit Rilski".

I. Summary data on the candidate's scientific output and activities

Following the chosen path of continuous education and development, Chief Assistant Professor Dr. M. Kyuchukova acquires significant competencies for the implementation of high-level teaching, project, research and publication activities. In addition, the honors and awards she receives testify to her active educational and social activities.

Chief Assistant Professor Dr. Kyuchukova tirelessly seeks answers to current problems in the field of education, with an emphasis on the philosophy of education. She defends her own positions on the issues under consideration with arguments.

The scientific production and activity of the candidate for participation in the competition for the academic position of "associate professor" Chief Assistant Professor Dr. Mirela Kyuchukova includes:

Research and project activities:

In the competition for the academic position of "associate professor", Senior Assistant Professor Dr. Mirela Kyuchukova participated with **21 publications, as follows:**

- Habilitation work - monograph on the topic "Learning Adults (Personal Experience as an Educational Resource)" (2025) - 168 p.
- Published book based on a defended dissertation for the award of the educational and scientific degree "doctor" - "The Religious Worldview in Primary School" (2024).
- **1** article (2024, in English) in co-authorship, published in a scientific publication, refereed and indexed in world-renowned databases of scientific information (Web of Science) – journal "Pedagogy", volume 2, pp. 156-178.
- **17** articles and reports published in non-refereed journals with scientific review or published in edited collective volumes, of which 7 in co-authorship.
- Published teaching aid in co-authorship, which is used in the school network (2020) "Religion - Christianity - Orthodoxy" *Textbook for fifth grade* - **1 pc.**

Quotes. The citation report submitted by the candidate shows a total of 12 citations, of which 11 citations in monographs and collective volumes with scientific review and 1 citation - in a non-refereed journal with scientific review.

Project activity – participation in international and national projects: **1.** Member of the team of the project "Investigation of possibilities for building a methodological toolkit for the application of modern educational and information technologies in teaching" funded by the Scientific Research Fund, contract KP-06-M 79\1 of December 13, 2022; **2.** Member of the COST team, CA23120 - Religious Identity, Bullying and Wellbeing at School: A Transnational Collaboration (ORBIT), term 14.10.024 to 13.10.28; **3.** Member of the COST team, CA23120 - CA22127 - Collaboratively DEveloped culturallY Appropriate and inclusive Assessment tool for Palliative Care EDUcation (CODE-YAA@PC-EDU), term 21.09.2023 to 20.09.27; **4.**

Work on the project "Integrated Measures for Inclusion and Empowerment of Roma in Blagoevgrad Municipality": **5.** Coordinator of the International Project: "Cultural Bridges for Sustainable Regional Development", implemented by the Institute for Orthodox Values and Cultural Development Foundation under the Cross-Border Cooperation Program between the Republic of Bulgaria and the Republic of Macedonia under the "European Territorial Cooperation.

Conferences – 7 International conferences, of which 3 abroad – in Spain, Romania and Russia.

Memberships: 1. Member of the Union of Scientists in Bulgaria – Blagoevgrad branch 2. Chairman of the Association for Charitable and Educational Initiatives.

Honors, awards, certificates, including the National Student Council Award in the "Educators" category, 2019, for active educational and social activities and tackling poverty.

The summarized data on the candidate's scientific production and activities, including the reference for the disciplines taught, is clear evidence of the purposeful and motivated development of Dr. Kyuchukova in the professional field 1.2 "Pedagogy" and especially in the field of philosophy of education.

II. Evaluation of the scientific and practical results and contributions of the creative production submitted for participation in the competition.

I accept the publications submitted by Chief Assistant Professor Dr. Mirela Kyuchukova, with which she participates in the competition for the academic position of "associate professor".

In her habilitation work, the author raises and motivates her view of the role of personal experience in adult learners. The philosophical approach used allows for a meeting between classical philosophical views and contemporary educational theories, which creates an environment for interpreting the key characteristic of adults – experience. Dr. Kyuchukova considers experience as the main driver, a carrier of knowledge and a means of transformation, as an active constructor of knowledge and identity, and not just an accumulated memory. Through the empirical research she has carried out, she proves the idea that personal experience is a dynamic system and a potential resource for learning and teaching in higher education.

Chief Assistant Professor Dr. Mirela Kyuchukova demonstrates significant skills for critical theoretical analysis, as well as skills for multi-layered analysis of the collected data. The conducted research and the subsequent interpretation of the results outline dependencies and statistically significant relationships. The conclusions drawn present the theoretical and practical situation of the issue under consideration. The formulated generalizations and recommendations have an undeniable applied aspect.

The review of the main works of Dr. Mirela Kyuchukova allows for the delineation of the main and current problem areas to which the author has dedicated her research activity, namely:

4. Application of philosophical approaches in the study of pedagogical and andragogical phenomena and processes:

- Philosophical projections of religious education in Bulgarian schools.
- Philosophy of adult education.
- Philosophical approaches to educational mediation, dependent behavior, and student success.

5. Exploring technological challenges of the digital approach and the need for social support for education and lifelong learning:

- Students' attitudes towards the use of artificial intelligence.
- Role of volunteering for active aging.

6. Modern concepts of religious education:

- The role of religious education in public school in forming an authentic worldview of adolescents.
- Religious education as an innovation in modern schooling.
- Resources for combining religious education and digital technologies.
- Projections of religious education in the public sphere and extracurricular activities.

The presented articles and reports are dedicated to the targeted and in-depth study of the indicated problem areas.

I fully accept the self-assessment of the scientific contributions of the candidate for the academic position of "associate professor". I believe that the contributions are the personal work and merit of the candidate.

III. Critical remarks and recommendations

I have no critical remarks. I recommend that Dr. M. Kyuchukova continue her research in her chosen field with the same dedication and purpose.

IV. Conclusion

The documents and materials presented by Chief Assistant Professor Dr. Mirela Kyuchukova meet all the requirements of the LDASRB, the Regulations for the Implementation of the LDASRB and the relevant Regulations of the South-West University "Neofit Rilski".

The volume of the presented production, the original scientific and applied contributions, the high academic level of scientific and teaching qualifications, as well as the personal qualities possessed are proof of the candidate's readiness to participate in the announced competition. They are proof of the precision and responsibility with which the candidate carries out her scientific research and teaching activities.

The evaluation of the materials and scientific works presented in the competition, the analysis of their significance and the outlined merits of the candidate as a lecturer, researcher and respected colleague in the pedagogical community, as well as my personal impressions are grounds for me to give my positive assessment and to recommend to the members of the Scientific Jury and the Faculty of Pedagogy to award Chief Assistant Professor Dr. Mirela Kyuchukova the academic position of "Associate Professor" for the needs of the South-West University "Neofit Rilski" in the field of higher education 1.2. Pedagogy (Philosophy of Education).

25/07/2025

Author of the opinion:

Prof. Dr. Pelagia Terziyska